

Disciplinärenden 2021 vid universitet och högskolor

Disciplinärenden 2021 vid universitet och högskolor

Rapport 2022:3

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2022

Författare: Stefan Axelsson, Anders Viberg och Pontus Kyrk

Diarienummer: 32-00547-21

Universitetskanslersämbetet • Hammarbybacken 31 • Box 6024, 121 06 Johanneshov

tfn 08-563 085 00 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

Inledning	4
Antalet avstängda och varnade studenter fortsätter att öka	5
Grunderna för disciplinåtgärderna	8
Påföljderna	11
Disciplinpåföljder för kvinnor och män	12
Ökningen av antalet disciplinärenden under 2021	14
Har det under 2021 skett en fortsatt ökning av ärenden till följd av coronapandemin?	14
Varför har disciplinärendena fortsatt att öka?	15
Varför har disciplinärendena minskat för några lärosäten?	17
Åtgärder som kan motverka en fortsatt ökning	17
Bilaga	20
Intressanta rättsfall från förvaltningsdomstolarna 2019-2021	20
Förvaltningsrätten i Uppsala 2019-06-05	21
Förvaltningsrätten i Falun 2020-06-29	24
Förvaltningsrätten i Jönköping 2021-06-02	29
Förvaltningsrätten i Växjö 2021-11-26	36

Inledning

Studenter som gör sig skyldiga till olika typer av förseelser kan stängas av från studierna i upp till sex månader eller varnas. Reglerna om sådana disciplinära åtgärder finns i 10 kap. högskoleförordningen (1993:100). Vid varje universitet och högskola finns en disciplinnämnd som beslutar i disciplinärenden. Nämndens beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Sedan lång tid har Universitetskanslersämbetet och dess föregångare Högskoleverket samlat in uppgifter samt redovisat statistik och reflektioner om de disciplinärenden som universitet och högskolor har beslutat om. Redovisningen omfattar de statliga lärosätena samt de större enskilda utbildningsanordnarna Chalmers tekniska högskola, Handelshögskolan i Stockholm och Stiftelsen Högskolan i Jönköping.

År 2021 har disciplinärendena granskats utifrån volym och uppdelat på kön. Rapporten jämför med uppgifterna för 2011 – 2015 och 2018 – 2020. Några uppgifter för 2016 – 2017 har inte hämtats in från lärosätena.

UKÄ har också sedan 2020 i uppdrag att följa upp konsekvenserna för högskolans verksamhet av beslut och insatser som genomförts med anledning av coronaviruset. Med anledning av detta har UKÄ bitt lärosätena att svara på om de under 2021 har sett en fortsatt ökning av antalet disciplinärenden på grund av covid-19. Om lärosätena har sett en fortsatt ökning har ämbetet också bitt lärosätena att svara på om de bedömer att orsakerna till ökningen och vilka åtgärder som behöver genomföras är desamma som vid förra årets genomgång eller om något nytt tillkommit. Samtliga lärosäten har kommit in med en redovisning av de disciplinärenden som de beslutat om. 33 av 34 lärosäten har svarat på frågorna om covid-19:s eventuella påverkan på antalet disciplinärenden. UKÄ har 2019 publicerat en rättsfallssamling, *Rättsfallssamling för disciplinärenden vid universitet och högskolor 2009-2019*. I bilaga till årets rapport återfinns ytterligare fyra domar avseende disciplinärenden som avgjorts mellan 2019-2021.

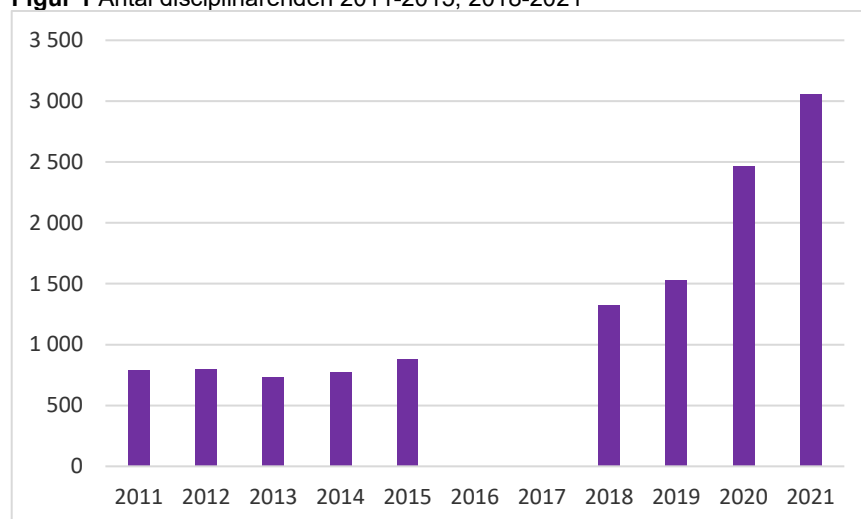
Ärendena delas, som tidigare, in i följande kategorier:

1. fuskklappar och otillåtna hjälpmedel,
2. otillåtet samarbete,
3. plagiat,
4. förfalskning av dokument,
5. störande av undervisningen eller verksamheten i övrigt,
6. sexuella eller etniska trakasserier.

Antalet avstängda och varnade studenter fortsätter att öka

En genomgång av besluten i disciplinärenden visar att 3 055 studenter blev föremål för en disciplinär åtgärd 2021¹. Det är en ökning med 24 procent från 2020 när antalet var 2 466, och en fördubbling jämfört med 2019 när antalet var 1 528.

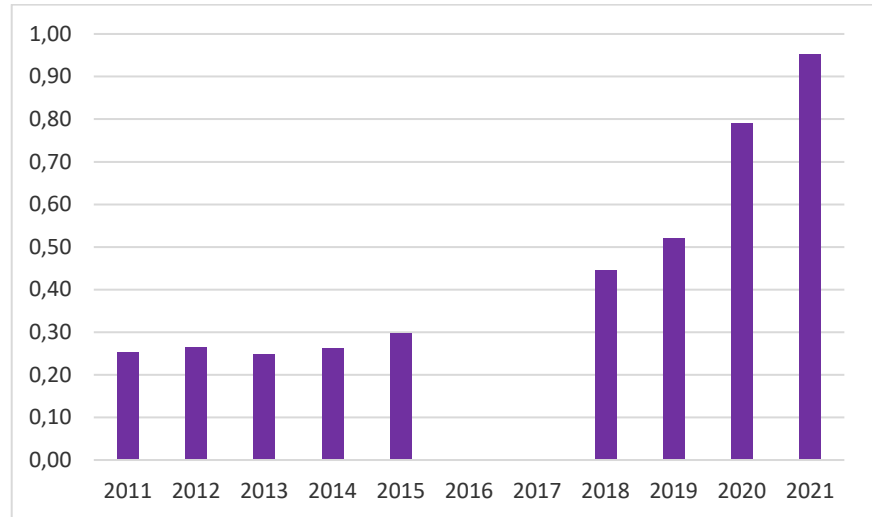
Figur 1 Antal disciplinärenden 2011-2015, 2018-2021

De 3 055 studenterna utgör 0,95 procent av antalet helårsstudenter 2021 jämfört med 0,79 procent 2020 och 0,52 procent 2019. 2011 var andelen studenter med disciplinärenden 0,25 procent. Figur 2 visar att andelen disciplinärenden i förhållande till antalet helårsstudenter har ökat kontinuerligt de senaste tio åren.

¹ Notera att en student kan ha stängts av eller varnats flera gånger under ett år och att flera studenter kan ha stängts av eller varnats i ett och samma ärende

Figur 2 Andel disciplinåtgärder i procent av hela utbildningsvolymen (antal avstängda och varnade studenter/antal helårsstudenter) åren 2012-2015, 2018-2021

Tabell 1 visar andelen studenter med disciplinåtgärder per helårsstudent och lärosäte under 2021. Högst andel som blev föremål för en disciplinåtgärd av antalet helårsstudenter har Blekinge tekniska högskola och Högskolan Borås med 2,22 respektive 2,17 procent.

Lägst andel har bland andra Umeå universitet, Gymnastik- och idrottshögskolan och de konstnärliga högskolorna. Högst antal ärenden som ledde till en disciplinär åtgärd har Uppsala universitet och Stockholms universitet med 346 respektive 289 avstängda eller varnade studenter.

Tabell 1. Andelen och antalet avstängningar och varningar per lärosäte år 2021. Andelen av antalet helårsstudenter 2021.

Lärosäte	Andel (procent)	Totalt	Kvinnor	Män	Av- stäng- ningar	Var- ningar	Helårs- stu- denter
Uppsala universitet	1,23	346	201	145	305	41	28 027
Lunds universitet	0,52	145	74	71	137	8	27 836
Göteborgs universitet	0,43	124	76	48	101	23	28 715
Stockholms universitet	0,96	289	189	100	235	54	30 115
Umeå universitet	0,31	55	22	33	50	5	17 473
Linköpings universitet	1,32	241	114	127	153	88	18 227
Karolinska institutet	0,56	36	26	10	32	4	6 437
Kungl. Tekniska högskolan	0,80	97	28	69	95	2	12 091
Chalmers tekniska högskola	0,56	56	5	51	47	9	10 072
Luleå tekniska universitet	1,35	111	35	76	101	10	8 199
Handelshögskolan i Stockholm	0,82	15	4	11	15	0	1 835
Sveriges lantbruksuniversitet	0,41	18	7	11	14	4	4 437
Karlstads universitet	0,80	80	35	45	74	6	9 942
Linnéuniversitet	0,80	126	71	55	114	12	15 778
Örebro universitet	1,22	120	76	44	117	3	9 833
Mittuniversitetet	0,78	66	48	18	54	12	8 459
Malmö universitet	1,20	152	104	48	148	4	12 656
Blekinge tekniska högskola	2,22	64	15	49	42	22	2 880
Försvarshögskolan	1,45	14	2	12	12	2	963
Gymnastik- och idrottshögskolan	0,34	3	1	2	3	0	874
Högskolan i Borås	2,17	145	95	50	127	18	6 669
Högskolan Dalarna	0,83	54	24	30	50	4	6 483
Högskolan i Gävle	0,85	54	31	23	35	19	6 381
Högskolan i Halmstad	1,23	72	31	41	68	4	5 858
Högskolan Kristianstad	0,88	49	29	20	43	6	5 559
Högskolan i Skövde	0,58	25	11	14	18	7	4 290
Högskolan Väst	1,25	65	41	24	55	10	5 193
Mälardalens högskola	1,93	164	116	48	157	7	8 486
Högskolan i Jönköping	2,04	152	86	66	130	22	7 451
Södertörns högskola	1,52	116	74	42	64	52	7 612
Konstfack	0,15	1	1	0	0	1	667
Kungl. Konsthögskolan	0,00	0	0	0	0	0	209
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	0,00	0	0	0	0	0	685
Stockholms konstnärliga högskola	0,00	0	0	0	0	0	472
Totalt	0,95	3 055	1 672	1 383	2 596	459	320 864

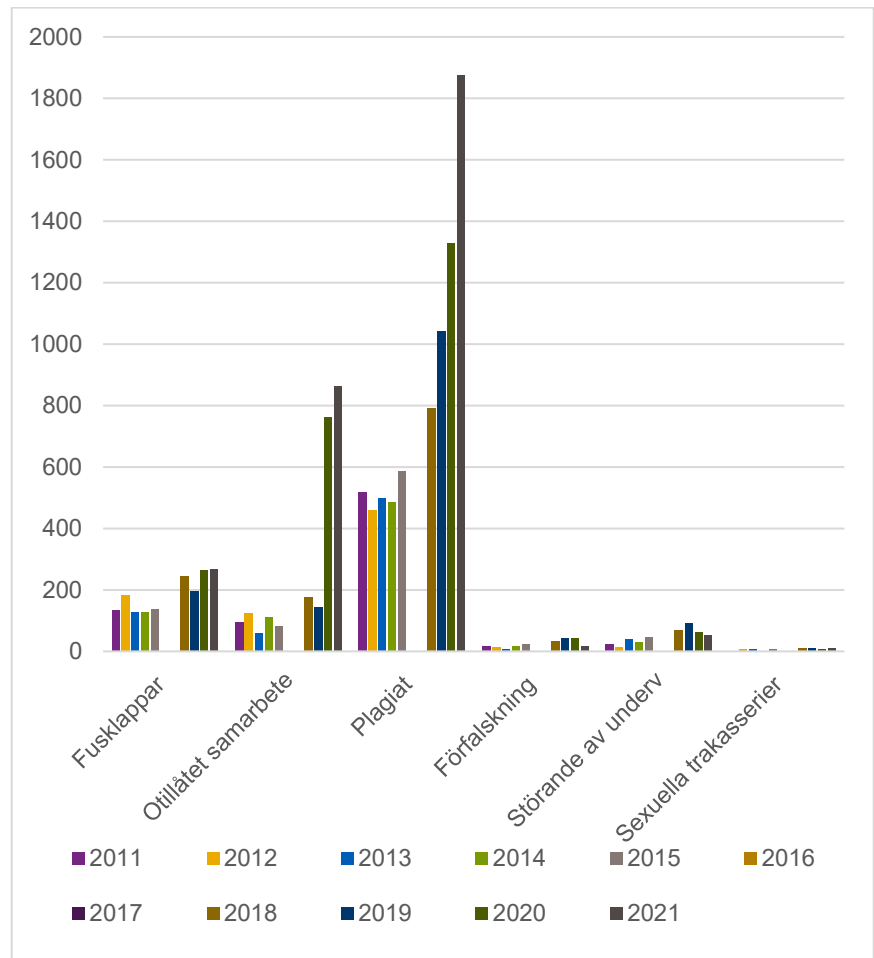
Grunderna för disciplinåtgärderna

Universitetskanslersämbetet har som tidigare anförts delat upp disciplinärendena i sex kategorier:

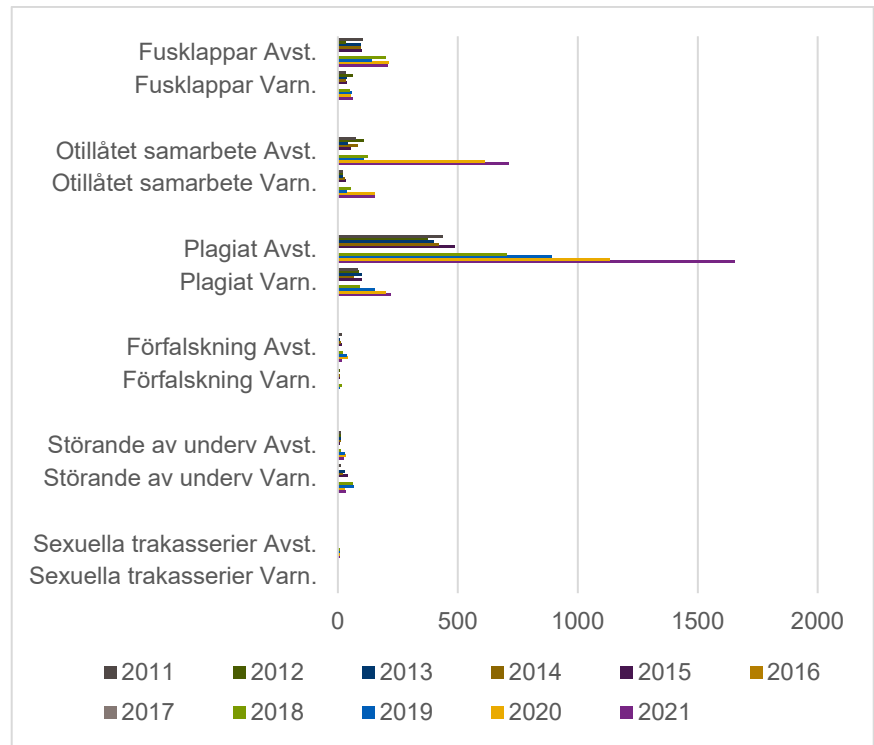
1. fuskklappar och otillåtna hjälpmedel
2. otillåtet samarbete
3. plagiat och fabrikation
4. förfalskning av dokument
5. störande av undervisningen eller verksamheten i övrigt
6. sexuella eller etniska trakasserier.

Den vanligaste orsaken till att studenter blir föremål för disciplinåtgärder har under hela tiden varit plagiat. Detta skedde i 1 874 fall 2021 (61 procent av alla ärenden, en ökning från 2020 när andelen var 54 procent). Som framgår av figur 3 ökade dock otillåtet samarbete mycket kraftigt under 2020 jämfört med 2019 (763 fall mot 144). Som också framgår av figur 3 har denna kategori fortsatt att öka under 2021 (865 fall mot 763 under 2020, en ökning med 13 procent).

Figur 3 Antal disciplinärenden per kategori 2011-2015, 2018-2021

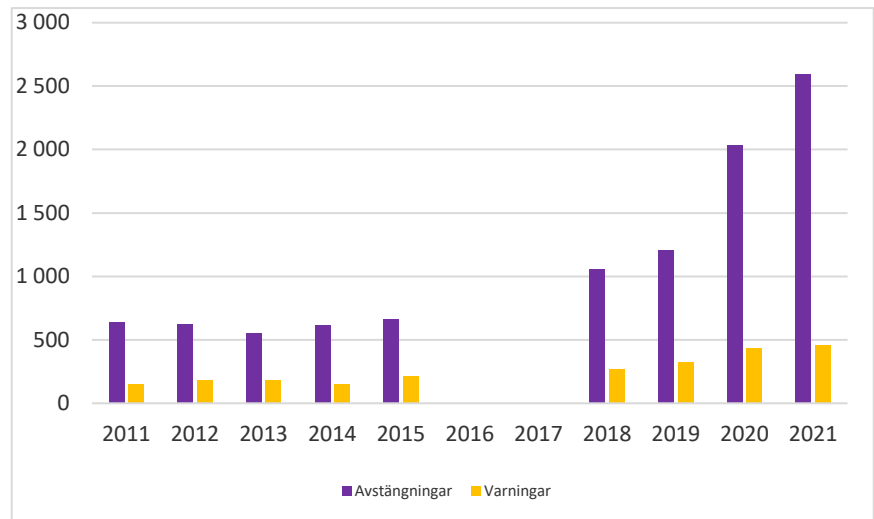
Figur 4 Antal avstängningar (Avst.) och varningar (Varn.) per disciplinkategori 2011-2015, 2018-2021

Påföljderna

Påföljderna när det beslutas om disciplinära åtgärder är antingen varning eller avstängning. Av de 3 055 studenter som blev föremål för disciplinära åtgärder 2021 stängdes 2 596 av och 459 fick en varning. Mellan 2020 och 2021 ökade antalet avstängningar med cirka 28 procent jämfört med 24 procent (2596 avstängningar jämfört med 2 034) mellan 2019 och 2020. Antalet varningar ökade avsevärt mindre, mellan 2020 och 2021 med 6 procent (459 varningar mot 432) jämfört med 35 procent mellan 2019 och 2020.

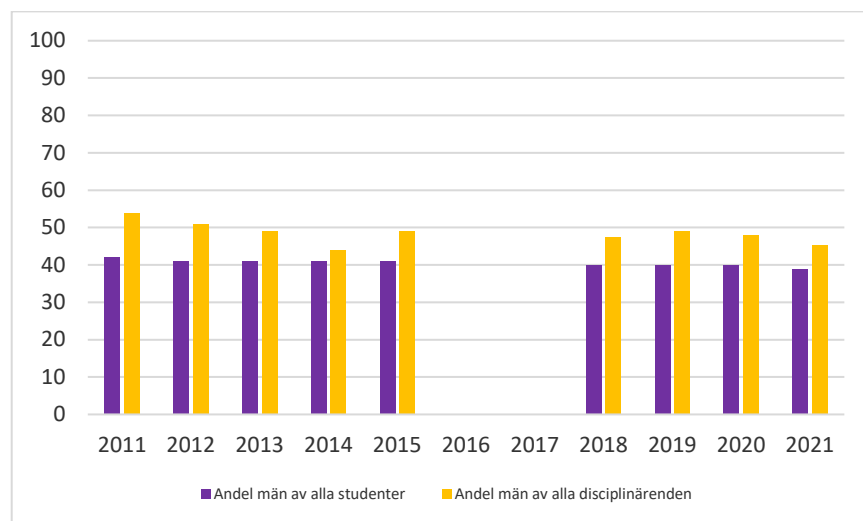
Figur 5 Antal avstängningar och varningar 2011-2015, 2018-2021

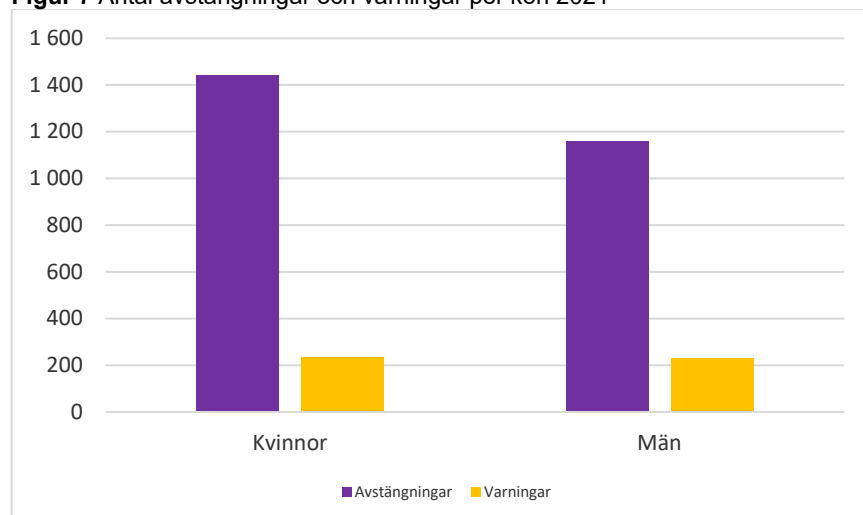
Disciplinpåföljder för kvinnor och män

År 2021 utgjorde män 45 procent av de som blev föremål för en disciplinåtgärd, en något lägre andel än året innan medan andelen män var 39 procent (höstterminen 2020) av studenterna. Män är därmed överrepresenterade bland de som gjort sig skyldiga till disciplinförseelser i likhet med tidigare år (se figur 6).

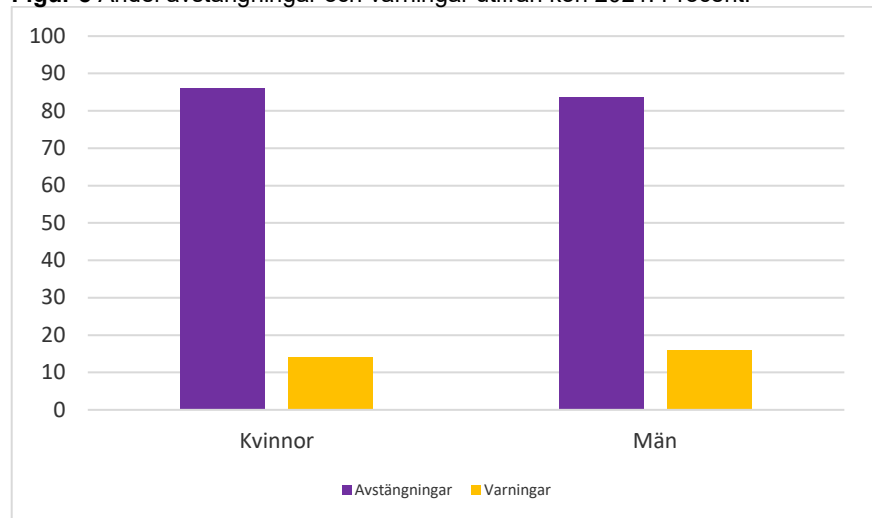
Figur 6 Andel män av de studenter som varit föremål för disciplinära åtgärder och andel män av alla studenter 2011-2015, 2018-2021. Procent.

Figur 7 Antal avstängningar och varningar per kön 2021

Figur 8 Andel avstängningar och varningar utifrån kön 2021. Procent.

Av de kvinnor som blev föremål för en disciplinåtgärd 2021 stängdes 1 440 av och 232 varnades (86 respektive 14 procent). För män var motsvarande siffror 1 156 respektive 227 (84 respektive 16 procent).

Jämfört med 2020 ökade antalet avstängningar och varningar. Siffrorna för 2020 var för kvinnor 1 070 avstängningar och 213 varningar (83 procent och 17 procent). För män var motsvarande siffror 964 respektive 219 (81 respektive 19 procent).

UKÄ har uppmärksammat frågan om män och kvinnor som blir föremål för disciplinära åtgärder bedöms på olika sätt. År 2019 publicerade UKÄ *Disciplinärenden – kvinnor och män*, reg.nr 32-00318-18, och 2020 publicerades *Uppföljning av hur kvinnor och män bedöms i disciplinärenden – behandlas kvinnor och män olika?*, reg.nr 32-00555-19. I rapporten *Disciplinärenden 2018 vid universitet och högskolor*, 2019:14, konstaterade UKÄ att 2018 stängdes 573 kvinnor av och 124 varnades (82 procent respektive 18 procent). För män var motsvarande siffror 484 respektive 145 (77 respektive 23 procent). 2015 var skillnaden i andelen varningar större, 16 procent för kvinnor och 33 procent för män. Det finns fortfarande en skillnad mellan påföljder för kvinnor och män, men skillnaden har minskat när 2020 jämförs med 2018 och 2019. Skillnaden har minskat ytterligare mellan 2020 och 2021 och uppgick till 2 procentenheter.

Ökningen av antalet disciplinärenden under 2021

Har det under 2021 skett en fortsatt ökning av ärenden till följd av coronapandemin?

Av de lärosäten som har svarat på frågorna om coronapandemins eventuella fortsatta påverkan på antalet disciplinärenden menar 17 lärosäten att de sett en fortsatt ökning som de bedömer eller tror kan bero på covid-19.

Stockholms universitet har sett en stor ökning (drygt 50 procent) av antalet registrerade ärenden under 2021 jämfört med 2020. Enligt Göteborgs universitet ligger ärendeinströmningen på en fortsatt mycket hög nivå jämfört med tiden före pandemin. Linnéuniversitetet, som under 2020 inte noterade någon ökning av antalet ärenden, har under 2021 sett en betydande ökning jämfört med tidigare år (182 anmälningar under 2021 jämfört med 114 anmälningar under 2020). Högskolan Dalarna har uppgett att det är först under 2021 som man har sett en ökning av antalet ärenden till följd av coronapandemin. Mittuniversitetet har sett en fortsatt väsentlig ökning, men konstaterar att situationen började normaliseras en bit in på hösten när examinationerna återgick till mer normala former. Mälardalens universitet och Sveriges lantbruksuniversitet har förklarat att ökningen av antalet anmälningar inte inneburit att antalet avstängningar och varningar har ökat. Enligt Forsvarshögskolan har ökningen syns i början av året och under senhösten.

Det framgår samtidigt av vissa svar att det finns en osäkerhet om hur stor del av ökningen som faktiskt beror på coronapandemin. Till exempel har Högskolan i Borås uppgett att merparten av uppkomna disciplinärenden under 2021 har handlat om plagiat, som inte nödvändigtvis har någon direkt koppling till coronapandemin. Blekinge tekniska högskola har förklarat att även om högskolan har sett en mycket stor ökning av antalet ärenden under 2021, så har de flesta ärenden ingen direkt koppling till pandemin, utan kan förklaras av ett större studentunderlag. Möjliga förklaringar till antalet ökade ärenden kan dock enligt högskolan vara att distansundervisningen har minskat möjligheterna för studenterna att mötas och lära av varandra samt att tillgången till stöd från lärarna minskat i viss mån. Även Mälardalens universitet och Högskolan i Gävle

menar att det inte med säkerhet går att avgöra om ökningen av antalet anmälda ärenden beror på coronapandemin.

Elva lärosäten har inte sett någon ökning eller har uppgett att antalet ärenden under 2021 ligger på ungefär samma nivå som under 2020. Det gäller bland annat Linköpings universitet, Karolinska institutet och Högskolan Kristianstad. Linköpings universitet har sett att antalet anmälningar minskat under hösten, vilket enligt universitetet tyder på att den ökning som man sett under pandemin har mattats av. Även Karolinska institutet har sett att ökningen av antalet disciplinärenden nu har avstannat jämfört med hur det såg ut under pandemins början, även om antalet ärenden inte är tillbaka på samma nivåer som före pandemin. Högskolan Kristianstad har uppgett att även om den sett att antalet ärenden ligger på samma nivå under 2021 och 2020, så har det totala antalet studenter som förekommer i ärendena minskat 2021 med cirka 30 procent. De konstnärliga lärosätena har inte haft något eller endast ett disciplinärende under 2021.

Vid fyra lärosäten har antalet ärenden minskat totalt sett under 2021 jämfört med 2020. Lunds universitet har sett att antalet anmälningar om misstänkt disciplinförseelse under 2021 låg på en fortsatt högre nivå jämfört med innan pandemin. I jämförelse med 2020 har dock antalet anmälningar enligt universitetet minskat under 2021. Örebro universitet har uppgett att det inte såg någon ökning av disciplinärenden under 2020. Däremot syns en tydlig förändring under 2021, både när det gäller antalet studenter som fällts i disciplinnämnden och typen av förseelse. Universitetet har också sett att antalet ärenden som gått till disciplinnämnden har ökat jämfört med året innan, samtidigt som antalet anmälda ärenden totalt sett har minskat. Vid Chalmers tekniska högskola ligger antalet ärenden för 2021 på en betydligt högre nivå jämfört med antalet ärenden före pandemin. Jämfört med 2020 har dock antalet ärenden minskat något.

Varför har disciplinärendena fortsatt att öka?

I UKÄ:s rapport *Disciplinärenden 2019 och 2020 vid universitet och högskolor* framgick av lärosätenas svar att den grundläggande orsaken till ökningen av antalet disciplinärenden var övergången från campusundervisning till distansundervisning. Distansundervisningen ledde i sin tur till ett behov för lärosätena att gå över från salstentamina till digitala examinationer i hemmet/hemtentamina. Eftersom förändringarna skedde med kort varsel var det enligt lärosätena svårt att tillräckligt snabbt hinna göra om salstentamina så att de passade för digitala examinationer i hemmet/hemtentamina. Som ytterligare orsaker nämndes att informationen och kommunikationen om de regler som gäller för digitala examinationer på grund av tidsbrist inte var tillräckligt tydliga. Även bristen på effektiva kontrollfunktioner för digitala

examinationer på distans togs upp. En annan orsak som nämndes var att studenterna själva förklarat att den omställning som hade skett både i den fysiska och sociala studiemiljön, till exempel mindre vardaglig kontakt med lärare och studiekamrater, hade medfört en ökad oro och stress som i sin tur lett till att de tagit till otillåten hjälp. Några lärosäten uppgav även att det faktum att möjligheterna att fuska synes ha ökat på grund av bristande kontrollmöjligheter, också inneburit en frestelse för studenterna att i någon form ta hjälp i samband med en examination.

Några lärosäten har inte lämnat några synpunkter i den här delen. Det gäller till exempel lärosäten som har förklarat att frågan inte är aktuell för dem eftersom att de inte haft några disciplinärenden under 2021.

Bland de lärosäten som har lämnat svar när det gäller 2021 framgår att lärosätena i de fall de sett en fortsatt ökning av disciplinärenden på grund av coronapandemin, de som orsaker till ökningen åter tar upp bland annat övergången till distansundervisning och svårigheter och utmaningar att anpassa undervisningen till distans och examinationer till digitala examinationer. Även bristfälliga kontrollfunktioner vid digitala examinationer samt den förändrade fysiska och psykiska studiemiljön nämns som skäl till ökningen också för 2021. Mittuniversitetet har dock sett att fusket är avsevärt mindre på kameraövervakade examinationer än obevakade. Antalet anmälningar vid kameraövervakade examinationer är enligt universitetet inte nämnvärt högre än vid salstentamen. Mittuniversitetet bedömer att det i första hand inte beror på att det är svårt för tentamensvakter att se eventuellt fusk under tentamen, utan snarare att vetskapen om övervakningen har en avhållande inverkan på studenterna.

Blekinge tekniska högskola och Högskolan i Borås har som möjliga förklaringar till ökningen av antalet ärenden tagit upp att det varit svårare för studenterna att mötas och lära av varandra. De har haft svårt att få till en bra kommunikation t.ex. vid grupparbeten som skett digitalt samt mindre och sämre kontakt med lärare. Luleå tekniska universitet har som en annan orsak tagit upp att universitetet sett en ökning av antal ärenden (otillåtet samarbete och plagiat) som är kopplade till t.ex. laborations-examinationer. Enligt Högskolan i Halmstad verkar det bland annat som att undervisning via digital teknik gör att studenterna i mindre utsträckning tar till sig de regler som gäller vid hemexamination. Högskolan har också nämnt att det verkar som att detta i högre grad tycks gälla internationella studenter.

Några lärosäten har tagit upp att man har utvecklat examinationerna på distans och att kontrollerna vid examinationerna har blivit bättre, vilket fått till följd att det har blivit lättare att upptäcka fler misstänkta fall av fusk. Även bättre och tydligare instruktioner har uppgetts som ett skäl, eftersom det inneburit att det varit lättare att bevisa uppsåtligt fusk som i sin tur har medfört färre avskrivna ärenden. Som ytterligare skäl menar man att övergången till digitala distanstentamina skedde först från och

med mars månad 2020, medan samtliga tentamensperioder under 2021 genomfördes på distans.

Varför har disciplinärendena minskat för några lärosäten?

Flera av lärosätena har under 2021 inte sett någon ökning av disciplinärendena, eller har uppgett att ärendena ligger på ungefär samma nivå som 2020. Några lärosäten har också uppgett att antalet ärenden har minskat under 2021 jämfört med 2020. En del av dem har nämnt att de tror att det bland annat kan bero på anpassningar och förbättringar av examinationerna.

Flera lärosäten har också uppgett att man tror att det förhållandet att det under hösten 2021 skett en återgång till undervisning och examinationer på campus har lett till en minskning av antalet disciplinärenden under denna period. Detta skäl har tagits upp av såväl lärosäten som sett en minskning eller oförändrat antal ärenden under 2021 som lärosäten som sett en ökning av antalet ärenden under 2021 jämfört 2020. Chalmers tekniska högskola har dock uppgett att även om det sett en minskning av antalet ärenden under 2021 det skedde en ökning av antalet anmälningar avseende fusk/otillåtna hjälpmedel efter återgången av undervisning och examination till campus under hösten jämfört med under perioden då examinationerna bedrevs online.

Åtgärder som kan motverka en fortsatt ökning

I rapporten *Disciplinärenden 2019 och 2020 vid universitet och högskolor* framgick av lärosätenas svar att de viktigaste åtgärderna för att motverka det ökade antalet disciplinärenden på grund av coronapandemin var att

- anpassa tentamina så att de lämpar sig för digitala examinationer i hemmet och hemtentamina
- förbättra och förtydliga informationen till studenterna och examinatorena om regler och förutsättningar vid examination på distans
- ta fram effektiva verktyg för datorbaserad examination och nya bättre anpassade system för övervakning av digitala examinationer.

När det gäller 2021 har flera lärosäten uppgett att de inte ser något behov av att genomföra andra åtgärder än de som genomförts under 2020. Även i denna del har några lärosäten på grund av skäl som nämnts i föregående avsnitt inte lämnat några synpunkter.

Av lärosätenas svar framgår vidare att flera av dem även för 2021 tar upp och trycker på behovet och vikten av att anpassa examinationerna så att de passar för digitala hemtentamina och hemtentamina. Den åtgärden nämns av både lärosäten som sett en fortsatt ökning av antalet disciplinärenden samt lärosäten som sett en minskning eller inte har sett någon större förändring av antalet ärenden. När det gäller frågan om genomförandet av examinationer har, vilket redan nämnts i föregående avsnitt, flera lärosäten sett att den återgång av examinationer till campus som skett under hösten av 2021 har medfört eller synes ha medfört att ökningen av antalet disciplinärenden har stannat av eller minskat. Örebro universitet har nämnt att universitetets disciplinnämnd har uppmärksammat ett ökat antal studenter som återkommer till disciplinnämnden när det gäller ärenden om misstanke om vilseledande vid examination. Enligt universitet har disciplinnämnden mot den bakgrunden sett över och skärpt sin praxis, vilket fått till följd att antalet studenter som stängts av under en längre tid har ökat jämfört med tidigare.

Förutom vikten av att anpassa examinationerna för digitala examinationer så lyfter flera lärosäten åter också betydelsen av tydlig information till både lärare och studenter när det gäller genomförande av examinationer på distans. Något som också nämns är ytterligare utbildning av lärare och administrativ personal i frågor om genomförande av examinationer på distans. Till exempel kommer Göteborgs universitet under 2022 att genomföra utbildningar och informationsinsatser för medarbetare vid universitetets institutioner som handlägger anmälningar om misstänkta disciplinära förseelser.

Linnéuniversitetet planerar att med hänsyn till vad som har observerats i de ärenden som anmälts under 2020 - 2021 hålla informationsmöten och webinarier med undervisande och administrativ personal. Syftet med mötena är enligt universitetet att öka medvetenheten om plagiering, som en del i det preventiva arbetet i disciplinnämnden. Mälardalens universitet har uppgett att man under 2022 kommer att hålla temadagar om fusk vid i vart fall en av universitetets akademier samt att man planerar ett dialogmöte mellan handläggare och ledamöter i disciplinnämnden och representanter för universitetets akademier.

Lunds universitet nämner att universitetet i sitt arbete med att ta fram stöd för genomförande av digitala examinationer tagit fram två webbsidor som samlar information om digitala lärmiljöer, bland annat digitala examinationer. En av sidorna är riktad till studenter och innehåller bland annat råd om vad studenterna bör tänka på och hur de kan förbereda sig inför en digital examination samt information om hur olika digitala verktyg fungerar. Den innehåller också information om behandling av personuppgifter kopplat till digital examination och övervakning vid digital examination på distans. Den andra sidan är riktad till lärare och innehåller bland annat information och tips om hur en digital examination kan planeras, byggas upp och genomföras, till exempel för att förebygga fusk. Den innehåller också information om

dataskydd och förutsättningar för övervakning vid digital examination på distans.

Örebro universitets juristfunktion har genomfört ett uppdrag som fokuserat på om det går att dra några slutsatser om vilka studenter som blir anmälda och utredda för misstanke om fusk samt om vilka åtgärder som kan vara aktuella för att motverka detta. Örebro universitet har också redovisat att dess högskolepedagogiska centrum bland annat har i uppdrag att stödja den utbildande verksamheten i att utveckla kursernas mål, läraaktiviteter, examinationsformer och bedömningskriterier, inklusive konkret stöd i utformningen av frågor och instruktioner.

Bilaga

Intressanta rättsfall från förvaltningsdomstolarna 2019-2021

Förvaltningsrätten i Uppsala 2019-06-05

(Mål nr 3150-19 E)

Disciplinnämnden tog efter överklagande hänsyn till att studenten under avstängningen genomgick en praktik och ändrade vilka tidsperioder som avstängningen skulle ske. Ärendet avskrevs därför av förvaltningsrätten. Beslutet har vunnit laga kraft.

KLAGANDE

[REDACTED]

MOTPART

Disciplinnämnden Mälardalens högskola
Box 883
721 23 Västerås

ÖVERKLAGAT BESLUT

Disciplinnämnden vid Mälardalens högskolas beslut den 17 maj 2019,
dnr. 2019/0915

SAKEN

Avstängning enligt högskoleförordningen (1993:100); fråga om avskrivning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avskriver målet från vidare handläggning.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Disciplinnämnden vid Mälardalens högskola beslutade den 14 maj 2019 att stänga av [REDACTED] från undervisning i sex veckor. Avstängningen bestämdes dels från den 20 maj–den 9 juni 2019 och dels från den 2 september–den 22 september 2019.

[REDACTED] har överklagat disciplinnämndens beslut i den del det avser perioden som hon ska vara avstängd. Hon yrkar att hon får fortsätta sin praktik under våren 2019 och att avstängningsperioden istället förläggs till hösten 2019.

Nämnden har den 17 maj 2019 ändrat sitt beslut i enlighet med [REDACTED] yrkande och beslutat att förlägga tiden som hon är avstängd till den perioden den 2 september–den 13 oktober 2019. Som skäl för ändringen anges bl.a. att det inte var känt för nämnden att [REDACTED] genomgick en praktik under tiden för avstängningen. Perioden för avstängningen i det ursprungliga beslutet var uppenbart felaktig och kan snabbt och enkelt ändras utan nackdel för studenten.

Nämnden har överlämnat överklagandet till förvaltningsrätten för prövning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

I 46 § förvaltningslagen (2017:900) anges följande. Om ett överklagande inte avvisas ska beslutsmyndigheten skyndsamt överlämna överklagandet och övriga handlingar i ärendet till överinstansen. Om en myndighet ändrar ett beslut som har överklagats, ska den överlämna även det nya beslutet till överinstansen. Överklagandet ska anses omfatta det nya beslutet.

Eftersom nämnden genom sitt beslut den 17 maj 2019 har ändrat sitt tidigare beslut i enlighet med [REDACTED] yrkande och förlagt tiden för när avstängning från undervisningen ska till hösten 2019 finns det ingenting för förvaltningsrätten att pröva. Målet ska därför skrivas av från vidare handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Lina Törnqvist
rådman

Beslutet har beretts av föredragande juristen Anna Ljung.

Förvaltningsrätten i Falun 2020-06-29

(Mål nr 3178-20)

Student som först stängdes av i sex veckor, friades från plagiat då annan student plagierat arbetet, inte den som fälldes i disciplinnämnden.
Domen har vunnit laga kraft.

KLAGANDE

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

791 35 Falun

MOTPART

Högskolan Dalarna
791 88 Falun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Högskolan Dalarnas beslut 2020-06-10, diariernr 7.2-2020/31

SAKEN

Disciplinåtgärder enligt högskoleförordningen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och upphäver Högskolan Dalarnas beslut om avstängning av [REDACTED].

BAKGRUND

Disciplinnämnden vid Högskolan Dalarna beslutade att stänga av [REDACTED] under perioden 31 augusti – 11 oktober 2020. Som skäl för beslutet angav högskolan följande. Enligt anmälan till rektor fanns misstanke om att [REDACTED] försökt vilseleda i samband med en examinerande uppgift i kursen RV 1049 Rättsvetenskap 15 p då man vid kontroll noterat att [REDACTED] inlämnade protokoll i mycket stora delar liknade en annan students inlämnade protokoll i samma kurs. [REDACTED] förklaring att protokollen blir lika bl.a. eftersom alla skriver om samma ämne bedöms inte trovärdig och det anses utrett att [REDACTED] har för avsikt att vilseleda i samband med seminarieprotokoll i den angivna kursen.

YRKANDEN M.M.

[REDACTED] överklagar beslutet och begär att det ändras samt uppger följande. Efter mötet med det råd som utredde ärendet kom han på att han skickat sin text till en skolkamrat, som kontaktat honom och bett att få läsa hans text eftersom han hade svårt att komma igång med uppgiften samt behövde dubbelkolla vad som skulle ingå i texten. Detta hade han glömt bort eftersom det gått lång tid sedan det hände men också eftersom detta ofta händer. I klassen är de vana vid att hjälpa varandra på detta sätt. Personen i fråga har ringt rektor och erkänt detta. Han ger in och hänvisar till skärmdumpar från Messenger.

Högskolan Dalarna medger att beslutet upphävs och uppger följande. De uppgifter som kom in efter att beslutet om avstängning fattats skulle ha kunnat vara avgörande för utgången av ärendet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

Frågan är om utredningen i målet är sådan att det finns stöd för beslutet att stänga av studenten [REDACTED] från utbildningsverksamheten i sex veckor.

Gällande bestämmelser m.m.

Enligt 10 kap. 1 § första stycket 1 högskoleförordningen får disciplinära åtgärder vidtas mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas. De disciplinära åtgärderna är enligt 10 kap. 2 § samma lag varning eller avstängning. Ett beslut om avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan. Beslutet ska avse en eller flera perioder, dock sammanlagt högst sex månader.

En disciplinär åtgärd i form av avstängning är ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. Det ska av utredningen klart framgå att studenten gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen (se RÅ 1996 ref. 15). I detta ligger ett krav på att studenten måste ha varit medveten om att den aktuella handlingen varit otillåten, (se RÅ 2010 ref. 6).

Förvaltningsrättens bedömning

Av den utredning som [REDACTED] gett in tillsammans med överklagandet framgår att den text som enligt utredningen ska ha plagierats av [REDACTED] har lagts ut på Messenger på det sätt som [REDACTED] uppgett i överklagandet. Vidare framgår av en tjänsteanteckning i disciplinnämnden den student som [REDACTED] uppges har tagit emot texten har bekräftat att så är fallet. Den nytillkomna utredningen ger sålunda stöd för [REDACTED] uppgifter att han lämnat sin text till en medstudent och att denne plagierat texten. Därmed saknas förutsättningar att besluta om

disciplinåtgärd gentemot [REDACTED]. Överklagandet ska sålunda bifallas och beslutet om avstängning ska upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Cecilia Nermark Torgils
rådman

Förvaltningsrätten i Jönköping 2021-06-02

(Mål nr 2681-21)

Avstängningstiden för fusk vid oövervakad hemtentamen (plagiat) ändrades, trots att studenten tidigare stängts av för en liknande förseelse, från åtta veckor till sex veckor. Domstolen ansåg att avstängningstiden var i överkant. Domen har överklagats och ännu inte prövats av Kammarrätten.

KLAGANDE

MOTPART

Högskolan i Borås disciplinnämnd

ÖVERKLAGAT BESLUT

Högskolan i Borås disciplinnämnds beslut 2021-05-11, se bilaga 1

SAKEN

Avstängning enligt högskoleförordningen (1993:100)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet delvis och ändrar tiden för avstängning till sex veckor.

YRKANDE

██████████ yrkar att beslutet ska ändras på så sätt att tiden för avstängning sätts ner och anför bland annat följande. Hon har kämpat för att klara av tentamen. Hon tycker det är orättvist att hon straffas för något som hon inte har gjort. Hon har inte fuskat på tentamen. Om hon hade fuskat skulle hon inte ha klarat omtentamen. Hon har lärt sig centrala begrepp och uttryck utantill från litteraturen. Lärarna kräver av studenterna att följa litteraturen. Disciplinnämnden borde ha reagerat på varför det är så många som anses ha plagierat på den här tentamen. På sjuksköterskeutbildningen måste man använda medicinska och akademiska ord och det är inte möjligt att använda synonymer. Hon anser att hon har stängts av under för lång tid.

Disciplinnämnden anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Gällande regler

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas. De disciplinära åtgärderna är varning och avstängning. Ett beslut om avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan. Beslutet skall avse en eller flera perioder, dock sammanlagt högst sex månader. Detta följer av 10 kap. 1 och 2 §§ högskoleförordningen.

Möjligheten till avstängning för längre tid än tre månader är enligt förarbetena avsedda för upprepade förseelser eller synnerligen grova fall (prop. 1981/82:193 s. 7).

En disciplinär åtgärd i form av avstängning utgör ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. För att ett beslut om avstängning ska få meddelas krävs därför att det av utredningen klart framgår att studenten gjort sig skyldig till den påtalade företeelsen (se RÅ 1996 ref. 15). Det krävs också att studenten har varit medveten om att agerandet varit otillåtet (jfr RÅ 2010 ref. 6).

Förvaltningsrättens bedömning

Av utredningen i målet framgår bland annat följande. Examinationen var en digital oövervakad hemtentamen. Tentamen innehöll 12 frågor med fritextsvar och 14 frågor med flervalssvar. Under rättningen av [REDACTED] [REDACTED] tentamen gjordes en manuell kontroll där likheter med kurslitteraturen, internetsidor och annan students arbete påträffades. Kontrollen av kurslitteratur och internetsidor resulterade i 39 procent likheter och 10 procent likheter har hittats med en annan students arbete.

Även olika teckenavsnitt och ojämnt språk mellan svaren identifierades. Sammantaget tyder detta på att [REDACTED] handlande varit ett försök till vilseledande i den mening som avses i högskoleförordningen. Det finns därför grund för disciplinära åtgärder. Enligt förvaltningsrättens mening är [REDACTED] agerande inte att anse som en smärre förseelse. Hon har även blivit avstängd från högskolan vid ett tidigare tillfälle på grund av en liknande förseelse. Det är därför inte tillräckligt med en varning.

Eftersom det i förarbetena anges att en avstängning längre än tre månader är avsedd att användas för upprepade förseelser eller fall som är synnerligen grova måste en avstängningstid på åtta veckor anses vara förhållandevis lång. Även vid en jämförelse med avgöranden som rör liknande fall ligger avstängningens längd i överkant. Förvaltningsrätten finner sammantaget att [REDACTED] handlande inte motiverar en avstängning på åtta veckor utan att tiden för avstängning istället ska ändras till sex veckor.

Disciplinnämndens beslut har varit korrekt i övrigt. Överklagandet ska därför delvis bifallas på så sätt att [REDACTED] ska stängas av från högskolan i sex veckor.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Avgörandet kan överklagas. Information om detta finns i bilaga 2 (FR-03).

Johanna Ekbäck

Rådmannen Johanna Ekbäck har avgjort målet. Föredragande jurist har varit Carl-Johan Andersson.

HÖGSKOLAN I BORÅS
Disciplinnämnden
Petra Gustafsson, handläggare

PROTOKOLLSUTDRAG 2021/06
Sammanträdesdag
2021-05-11

ÖRVALTNINGSRÄTTEN
JÖNKÖPING

NKOM: 2021-05-18
MÅLNR: 2681-21
AKTB L: 8

§ 4 Dnr SR 2021/260

Misstanke om disciplinär förseelse enligt 10 kap 1 § högskoleförordningen (1993:100)

Föredragare: Nermina Aljic

Föredrages ärende om misstanke om förseelse i samband med digital hemtentamen om 2,5 hp, som ingår i kursen Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad 1 (kurskod B1SV11), om 9 hp.

██████████ antogs till Sjuksköterskeprogrammet våren 2019.

Enligt anmälan finns misstanke om vilseledande i form av plagiat. I anmälan framkommer följande: examinationen var en digital hemtentamen via PingPong. Tentamen hade inte Zoom-övervakning. Tentamen innehåller 12 frågor med fritext svar och 14 frågor med multipel choice svar. Studenten har ett NAIS-beslut som möjliggjorde en timme extra på tentamen. Studentens skrivtid var tre timmar istället för två timmar.

Under rättningen av tentamen gjordes manuell kontroll där likheter med kurslitteraturen, internetsidor och annan students arbete har funnits. Den manuella kontrollen resulterade i 39 % likheter med kurslitteratur och internetsidor och 10 % likheter med en annan students arbete. Även olika teckenavsnitt och ojämnt språk mellan svaren har identifierats.

██████████ har ombetts att inkomma med ett yttrande avseende den ovannämnda händelsen vilket ██████████ har gjort. I yttrandet framförs följande: hon har pedagogiskt stöd från skolan för sin depression och posttraumatiskt stressyndrom på grund av sitt förflutna. I pedagogiskt stöd får hon då t.ex. muntlig examination, en timme extra på tentamen, ett par extra dagar till skriftliga inlämningar.

██████████ anger att hon har gått genom väldigt mycket i sitt liv. Trots sitt mående så har hon fortfarande satsat hårt i skolan och försökte klara allt eftersom det enda målet i hennes liv är att bli färdigexaminerad sjuksköterska. Hon vill med detta förklara att skolan och hennes utbildning är väldigt viktigt för henne. När hon förberedde sig till tentamen "vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad 1" då gjorde hon sammanfattning av litteraturen "omvårdnadens grunder: hälsa och ohälsa. Och omvårdnad & medicin samt tredje boken Geriatrisk omvårdnad". Hon har gjort sammanfattning av varje kapitel i varje bok och sedan pluggat och gjorde egna frågor sedan memorerade hon allt det. ██████████ har till sitt yttrande bifogat den sammanfattning hon gjort samt en bild på att hon senast ändrade dokumentet den 15 februari 2021.

Under tentamen var hon jättestressad och hade kort om tid enligt henne. Hon skulle inte hinna bläddra genom böckerna och alla sidor eller gå genom sina sammanfattningar. Det enda hon gjorde var att hon var inne på sin tentamen och försökte skriva och memorera vad hon hade lärt sig av sina sammanfattningar. Hon anser att det är en självklarhet att det blivit likheter från boken eftersom hon läst böckerna och gjort sammanfattning av varje kapitel ur böckerna. Dessa tre

böcker var inte lätta och det var inte lite att sammanfatta, hon har verkligen suttit dag och natt för att plugga och göra sammanfattning av böckerna. Hon hade memorerat det medicinska språket som används i böckerna för att hon inte skulle kunna få mindre eller inga poäng på frågan. Eftersom hon har varit med om tidigare att hon har haft en tentamen där hon besvarade frågan på sitt eget sätt men inte fick full poäng men när hon gjorde omtentamen så försökte hon memorera från litteraturerna och då klarade hon sig. Det hon vill säga är att lärarna kräver från sjuksköterskestudenterna att på något sätt följa litteraturerna att de nästan säger och gör som står i litteraturen då är det lätthänt att man skriver likadant. Hon visste inte heller att hon skrivit så likt boken att hon nu skulle drabbas av plagiat, hon vet inte hur detta kunde vara möjligt. Hennes svenska är inte heller perfekt, då underlättar det för henne när hon försöker memorera exakta ord eller ibland meningar från litteraturen än att hon skriver och förklarar själv. Hon anger vidare att hon och medstudenten som hon haft 10% likhet med har pluggat tillsammans innan tentamen. Det var sammanfattningar de pluggade ihop och gjorde egna reflektionsmeningar ihop. De diskuterade frågorna som de hade gjort och sedan svarade de tillsammans. Hon är ledsen att de både pluggade ihop och sedan att de skulle fastna för plagiat tillsammans med för att de delade tankar. Hon är redo att göra allt för att rätta till sitt misstag, hon vill inte hamna bakom i sin utbildning. Denna kurs är en spärrkurs. Hon har praktik vecka 16-18 och ber därför om att inte bli spärrad under sin praktik eftersom hon inte kommer att gå vidare till nästa termin om hon inte gör sin praktik och det kommer att ta väldigt hårt på henne och studierna.

██████████ har tidigare blivit anmäld för förseelse i form av plagiat under 2020. Disciplinnämnden fattade då beslut om avstängning för ██████████ i fyra veckor.

██████████ medverkar vid mötet via Zoom. Hon ger sin redogörelse i ärendet samt svarar på frågor från nämnden.

Disciplinnämnden finner

att förseelse har förekommit vid examination på ett sådant sätt att disciplinära åtgärder skall vidtagas enligt 10 kap. 1 § högskoleförordningen.

Disciplinnämnden beslutar

att förseelsen är av sådan art att någon annan påföljd än avstängning inte kan komma ifråga;

att avstänga ██████████ i åtta (8) veckor från och med vecka 20 till och med vecka 22 samt från och med vecka 35 till och med vecka 39 2021 (från och med 17 maj till och med 06 juni samt från och med 30 augusti till och med 03 oktober 2021)

HÖGSKOLAN I BORÅS
Disciplinnämnden
Petra Gustafsson, handläggare

PROTOKOLLSUTDRAG 2021/06
Sammanträdesdag
2021-05-11

Beslut kommer att skickas till [REDACTED] med en besvärshänvisning samt till Akademin för vård, arbetsliv och välfärd, Studentcentrum, Ladok, CSN, Biblioteket.

Rätt utdraget intygar:

Petra Gustafsson
Handläggare

Förvaltningsrätten i Växjö 2021-11-26

(Mål nr 1980-21)

Studenten stängdes av i sex veckor för störande av undervisningen. Domstolen delade studentens invändning att utredningen främst bestod av andrahandsuppgifter och anonyma vittnesmål och kom därför fram till att det ej gick att fastslå att studenten uppvisat det påstådda beteendet. Studenten friades mot denna bakgrund. Domen har vunnit laga kraft.

KLAGANDE

Ombud: Advokat Sebastian Scheiman
Scheiman Advokatbyrå AB

MOTPART

Blekinge Tekniska Högskola, 202100-4011

ÖVERKLAGAT BESLUT

Blekinge Tekniska Högskolas beslut den 26 april 2021

SAKEN

Avskiljande av studerande enligt högskolelagen (1992:1434)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver Blekinge Tekniska Högskolas beslut.

YRKANDEN M.M.

Blekinge Tekniska Högskola (BTH) har beslutat att stänga av [REDACTED] från sjuksköterskeprogrammet under perioden 26 april 2021 till och med den 6 juni 2021. Som skäl för beslutet anges att [REDACTED] gentemot andra studenter och lärare har uppvisat ett sådant beteende och en sådan attityd att han har hindrat andra studenter att delta i undervisningen fullt ut. Han har därmed stört undervisningen vid högskolan.

[REDACTED] yrkar att beslutet ska upphävas och anför bl.a. följande. Disciplinnämnden fattade beslut om avstängning den 26 april 2021. Eftersom han frivilligt avslutat sina studier innan tidpunkten för beslutet saknades det formella möjligheter för disciplinnämnden att fatta beslut om

avstängning. Beslutet uppfyller inte heller grundläggande krav på rättssäkerhet eftersom de grundar sig på anonyma vittnesmål som han inte fått chans att bemöta under utredningen.

BTH:s utredning består enbart av en anmälan med anonyma uppgifter och en lärares vittnesmål. Anmälan med anonyma vittnesuppgifter är förvisso omfattande men har upprättats på eget bevåg av en kurskamrat. Han har inte träffat kurskamraten i mer än fem minuter i verkliga livet. Av någon anledning har kurskamraten stört sig på honom och startat en kampanj emot honom. Han känner inte igen sig i beskrivningen av honom i utredningen. Han känner själv att han blivit mobbad och att det pågick ett drev mot honom. Av praxis framgår att det klart ska framgå att en elev har gjort sig skyldig till det som påstås för att det ska föreligga grund för avstängning. Den aktuella utredningen består i allt väsentligt av andrahandsuppgifter. Ingenstans framgår vilka de anonyma vittnena är. Uppgifterna i anmälan skulle således kunna vara fabricerade av samma person.

Disciplinnämnden har inte beaktat hans perspektiv på händelserna som framgår av anmälan. När han ansökte till BTH ville han ändra riktning i livet. Han har sedan tidigare en utbildning i journalistik och har undervisat i svenska i ca tio års tid. Han är en studiedriven och engagerad student som ställer krav på utbildningen. På grund av sin ålder och sitt kön var han dock inte en typisk student på sjuksköterskeprogrammet. Han vet om att en lärare hade vissa synpunkter på hans engagemang kring utbildningen och sett det som ett hot snarare än en tillgång. Han har inte hindrat någon annan student från att delta i undervisningen. Han har enbart behandlat sina medstudenter med hänsyn och respekt. Han åberopat flera vittnesattester från kurskamrater som redogör för en annan bild av honom än den som framgår av anmälan.

Han har vidare inte fått komma till tals under utredningen och således inte fått chans att bemöta uppgifterna som lämnats mot honom. Han har därför inte kunnat knyta de påstådda händelserna till vare sig tid eller rum. Det enda han har bemött är att det gjorts en anonym anmälan mot honom vilken han ansåg borde förpassas till papperskorgen. Han har inte läst e-postmeddelandena från utredarna eftersom hans e-post var avstängd. Första gången han tog del av hela utredningen var således i brev den 3 maj 2021.

BTH bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. [REDACTED] har i juni 2021 valt att retroaktivt avsluta sina studier vid BTH. Vid tidpunkten för disciplinnämndens sammanträde var [REDACTED] dock fortfarande registrerad som student vid utbildningen. De utsagor som lämnats av en lärare och en representant för flera klasskamrater är sådana att det bortom rimligt tvivel går att fastställa att [REDACTED] har uppvisat ett sådant beteende och attityd som hindrat andra studenter att delta i undervisningen fullt ut.

En stor del av en utredning av detta slag är vad den misstänkta studenten själv tillför ärendet. Under hela utredningstiden har man försökt komma i kontakt med [REDACTED]. De har e-postat honom flera gånger och skickat handlingar via brev. Eftersom [REDACTED] inte medverka till utredningen finns hans inställning till uppgifterna inte med. Det är brukligt att eleverna vid skolan använder sin e-postadress. [REDACTED] e-post kan inte heller varit avstängd i den omfattning han gör gällande eftersom han tagit del av den anonyma anmälan som riktats mot honom, varefter han själv yrkat att den ska avvisas eller avslås. Vid den tidpunkten fanns ingen vidare utredning att delge [REDACTED]. BTH har därefter försökt kalla [REDACTED] till disciplinnämndens sammanträde. [REDACTED] närvarade inte vid sammanträdet.

Förvaltningsrätten har den 9 november 2021 hållit muntlig förhandling i målet på begäran av [REDACTED]

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 10 kap. 1 § första stycket 2 högskoleförordningen (1993:100) får disciplinära åtgärder vidtas mot studenter stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan. Av 10 kap. 2 § samma förordning framgår att de disciplinära åtgärderna är varning eller avstängning och att ett beslut om avstängning innebär att studenten inte får delta i utbildning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen under viss tid, högst sex månader.

En disciplinär åtgärd i form av avstängning utgör ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. För att ett beslut om avstängning ska få meddelas krävs därför att det av utredningen klart framgår att studenten har gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen (RÅ 1996 ref. 15).

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att tiden för avstängningen har förflutit. [REDACTED] är inte heller längre student på skolan. Förvaltningsrätten anser trots detta att det finns skäl att pröva överklagandet.

[REDACTED] gör i första hand gällande att disciplinnämnden inte varit behöriga att besluta om avstängning eftersom han redan, på frivillig väg, avslutat sina studier vid lärosätet. Såvitt framgår var [REDACTED] alltjämt registrerad vid utbildningen vid tidpunkten för disciplinnämndens beslut. Att han i efterhand, med retroaktiv verkan, avslutat sina studier utgör inte skäl att upphäva disciplinnämndens beslut på denna grund.

██████████ gör vidare gällande att han inte tagit del av utredningen samt att han inte delgetts kallelsen till disciplinnämndens sammanträde. Förvaltningsrätten konstaterar att ██████████ tagit del av BTH:s utredning i samband med att beslutet överklagades till förvaltningsrätten. Av utredningen framgår vidare att BTH vid upprepade tillfällen försökt att kontakta honom per e-post och rekommenderat brev under utredningen och inför disciplinnämndens sammanträde. Enligt förvaltningsrättens mening har BTH således gjort vad som ankommer på dem för att försöka delge ██████████ utredningen och även ge honom möjlighet att delta vid disciplinnämndens sammanträde. Att ██████████ gjort sig oanträffbar och valt att inte medverka i utredningen eller ta del av de skrivelser som skickats till honom innebär inte att BTH:s handläggning av disciplinärendet varit så bristfällig att det på denna grund ska upphävas. Skäl att upphäva det överklagade beslutet på formella grunder saknas därmed.

Det återstår därmed för förvaltningsrätten att pröva överklagandet i sak, varvid den avgörande frågan är om ██████████ stört undervisningen vid BTH på sådant sätt att det funnits skäl att stänga av honom från utbildningen i sex veckors tid.

Enligt den av BTH åberopade utredningen har ██████████ anklagats för bl.a. följande. ██████████ har varit otäck, oberäknelig, svår och arg mot andra medlemmar i hans basgrupp under hösten 2020. Han har varit manipulativ och velat ha bestämmanderätten i gruppen. Han har kritiserat andra elever öppet inför medlemmarna i basgruppen och fortsatt även när gruppen sagt ifrån. Gruppmedlemmarna har, till följd av ██████████ beteende, inte velat delta i obligatoriska basgruppsträffar eller vågat skriva inlämningsarbeten. Även under vårterminen 2021 har elever uttryckt obehag och rädsla inför ██████████. Vid hemtentamen

som genomförts i grupp har [REDACTED] dikterat villkoren och arbetssättet för resterande delen av gruppen. En av kursens lärare har uppfattat en underliggande och lätt provocerande attityd från [REDACTED] som gett sig till uttryck genom missnöje och provokation.

Enligt förvaltningsrättens mening är det beteende som [REDACTED] anklagats för sådant att det måste anses ha hindrat andra elever från att delta i undervisningen fullt ut och stört undervisningen vid lärosätet. Det beskrivna beteendet är således sådant att det kan ligga till grund för beslut om avstängning från undervisning vid högskolan. För att meddela beslut om avstängning krävs emellertid att det klart framgår att den anklagade studenten gjort sig skyldig till förseelsen. Med hänsyn till att den i målet aktuella utredningen främst består av andrahandsuppgifter och anonyma vittnesmål, anser förvaltningsrätten att utredningen inte är tillräcklig för att fastslå att [REDACTED] uppvisat det beteende han anklagas för. Överklagandet ska därför bifallas och beslutet upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Maria Örnerheim
rådman

I avgörandet har även nämndemännen Eric Aronsson, Erika Lagergren och Thomas Nordahl deltagit.

Föredragande: Johanna Nilsson

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

uka.se

